

PHÁT TRIỂN NỀN BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM TRONG KỶ NGUYÊN VƯƠN MÌNH CỦA DÂN TỘC

TS NGUYỄN THANH SƠN

Tạp chí Cộng sản

TS ĐỖ THỊ MINH THU

Học viện Cảnh sát nhân dân

Ngày tiếp nhận: 10/5/2025 Ngày bình duyệt: 24/5/2025 Ngày duyệt đăng: 15/6/2025

● **Tóm tắt:** Bài viết phân tích vai trò của Báo chí Cách mạng Việt Nam trong hành trình 100 năm đồng hành cùng dân tộc trong đấu tranh giành độc lập, xây dựng và phát triển đất nước. Bài viết cũng đánh giá những thách thức của Báo chí Cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên số, đồng thời đề xuất một số giải pháp nhằm hiện thực hóa mục tiêu đổi mới căn bản, toàn diện nền báo chí cách mạng theo hướng chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại.

● **Từ khóa:** Báo chí cách mạng, Việt Nam, kỷ nguyên vươn mình

1. Báo chí cách mạng phát huy vai trò là lực lượng nòng cốt, tiên phong trên mặt trận tư tưởng - văn hóa trong tiến trình cách mạng Việt Nam

Báo chí Cách mạng Việt Nam, từ khi ra đời, đã mang trong mình sứ mệnh lịch sử là “vũ khí tư tưởng sắc bén” của Đảng và nhân dân, tuyên truyền đường lối cách mạng vô sản, giác ngộ quần chúng đứng lên đấu tranh giành độc lập dân tộc, như lời Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”¹. Trong suốt tiến trình cách mạng, từ khi thành lập Đảng đến Cách mạng Tháng Tám năm 1945, kháng chiến chống thực dân Pháp, đế quốc Mỹ và trong gần 40 năm đổi mới đất nước, báo chí luôn là lực lượng xung kích đưa

đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với nhân dân. Tính đến tháng 12/2024, cả nước có 884 cơ quan báo chí, với khoảng 41.000 người hoạt động trong lĩnh vực báo chí, trong đó 21.000 người được cấp thẻ nhà báo². Số liệu này cho thấy báo chí là một lực lượng hùng hậu tham gia trực tiếp vào nhiệm vụ tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước đến nhân dân, định hướng phát triển đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Báo chí là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân, là “(...) diễn đàn để nhân dân tham gia các công việc của đất nước, giám sát và phản biện xã hội, nâng cao trình độ dân trí; động viên, cổ vũ nhân dân tham gia thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ cách

mạng”³. Đây không chỉ là biểu hiện rõ nét về chức năng thông tin của báo chí mà còn là biểu hiện sinh động của dân chủ xã hội chủ nghĩa - nơi tiếng nói của người dân được lắng nghe, tôn trọng và phản hồi. Trên thực tế, báo chí đã phát hiện, phản ánh và kiến nghị xử lý hàng nghìn vụ việc bức xúc trong đời sống xã hội, từ vấn đề ô nhiễm môi trường, lạm thu học phí, rào cản trong khám chữa bệnh đến những bất cập trong cải cách hành chính, thực hiện các thủ tục đất đai... Nhờ đó, nhiều vụ việc được các cấp có thẩm quyền giải quyết thấu đáo, góp phần củng cố lòng tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng và hiệu lực quản lý của Nhà nước. Trong kỷ nguyên số, vai trò này càng trở nên quan trọng và được mở rộng khi ngày càng nhiều cơ quan báo chí tăng cường kết nối người dân, doanh nghiệp qua nền tảng trực tuyến, mạng xã hội, tạo nên diễn đàn công khai, minh bạch, thu hẹp khoảng cách giữa chính quyền và người dân, thúc đẩy quá trình hoàn thiện thể chế để phát triển đất nước bền vững.

Trong suốt 100 năm hình thành và phát triển, Báo chí Cách mạng Việt Nam giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, chống lại các quan điểm sai trái, thù địch. Trong bối cảnh các thế lực thù địch không ngừng tăng cường các âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình”, là cơ quan ngôn luận của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội, báo chí không chỉ tuyên truyền, phổ biến chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, mà còn là vũ khí sắc bén, là lực lượng xung kích trên mặt trận đấu tranh phản bác những luận điệu xuyên tạc, phản động, góp phần giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng. Báo chí Cách mạng Việt Nam ngày càng thể hiện rõ bản lĩnh chính trị, tính định hướng,

tính chiến đấu, không chỉ kịp thời phát hiện, vạch trần những âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” mà còn là lực lượng xung kích đấu tranh chống lại những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” nội bộ. Với hàng nghìn bài viết mỗi năm, hệ thống báo chí chính thống đã làm rõ tính đúng đắn, khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, góp phần chống lại mọi âm mưu phá hoại nền tảng lý luận của Đảng.

Báo chí Cách mạng Việt Nam còn góp phần quan trọng cổ vũ hệ giá trị tích cực trong xã hội, chủ động nêu gương điển hình, lan tỏa những giá trị tốt đẹp, tăng sức đề kháng trong nhân dân trước những luận điệu sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch. Trong bối cảnh bùng nổ thông tin hiện nay, với vai trò là “người gác cổng thông tin”, báo chí giúp công chúng phân biệt đúng - sai, thật - giả giữa “ma trận” thông tin mạng xã hội. Đặc biệt, trong phòng, chống dịch Covid-19, báo chí đã nhanh chóng vào cuộc định hướng tinh thần đoàn kết, kỷ cương, tương thân tương ái trong cộng đồng. Các giá trị văn hóa, đạo đức, lý tưởng cách mạng cũng được lan tỏa mạnh mẽ qua nhiều tác phẩm báo chí, góp phần hình thành thể hệ công dân Việt Nam có bản lĩnh, trách nhiệm với quê hương, đất nước và nhân cách cao đẹp. Thực tiễn chứng minh, báo chí cách mạng luôn là lực lượng tiên phong trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, góp phần củng cố niềm tin, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân dưới sự lãnh đạo của Đảng trong mọi thời kỳ.

Trong suốt dòng chảy của cách mạng Việt Nam, nhất là trong 40 năm đổi mới đất nước, Báo chí Cách mạng Việt Nam ngày càng giữ vai trò quan trọng trong phản biện xã hội, góp phần hoàn thiện chính sách,

pháp luật, bảo vệ lợi ích chính đáng của người dân, doanh nghiệp. Thông qua việc tăng cường thực hiện chức năng phản biện xã hội, phản biện chính sách, thúc đẩy công khai, minh bạch trong quản lý nhà nước, báo chí góp phần mở rộng không gian dân chủ, tạo điều kiện để người dân tham gia xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, tham gia vào quá trình hoạch định và thực thi chính sách. Các diễn đàn trên báo chí ngày càng phản ánh đa chiều các góc nhìn, qua đó thúc đẩy sự minh bạch, đối thoại và giám sát xã hội. Ngày càng nhiều cơ quan báo chí tăng cường các chuyên mục tọa đàm, phản biện chính sách với sự tham gia của chuyên gia, doanh nghiệp, người dân. Đây là những hình thức dân chủ hóa thông tin, giúp xây dựng nhà nước pháp quyền, xã hội dân chủ, văn minh. Báo chí đã và đang thể hiện ngày càng rõ tinh thần “đi trước một bước” trong việc định hướng dư luận, khơi gợi tư duy cải cách, nhận diện những “điểm nghẽn” trong chủ trương, chính sách và đề xuất giải pháp khắc phục. Điều đó cho thấy báo chí đã thật sự nhập cuộc với vai trò như một “quyền lực mềm”, góp phần quan trọng trong việc kiến tạo và hoàn thiện thể chế.

Trong hành trình gần 100 năm phát triển, Báo chí Cách mạng Việt Nam luôn giữ vai trò quan trọng trong việc bồi dưỡng tư tưởng, đạo đức, văn hóa và lối sống lành mạnh cho toàn xã hội. Đây là một trong những chức năng cốt lõi và xuyên suốt, thể hiện rõ bản chất cách mạng, nhân văn, tiến bộ của nền báo chí do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo. Ngay từ những ngày đầu thành lập, báo chí không chỉ là công cụ tuyên truyền cách mạng mà còn là phương tiện giáo dục lòng yêu nước, tinh thần hy sinh, lý tưởng sống cao đẹp, sẵn sàng hy sinh vì độc lập dân tộc, thống nhất đất nước. Trong thời kỳ đổi

mới và hội nhập, khi những giá trị truyền thống và hiện đại đan xen, báo chí càng khẳng định vai trò chủ lực trong việc định hướng tư tưởng, củng cố niềm tin, vun đắp giá trị chân - thiện - mỹ, xây dựng bản lĩnh văn hóa cho con người Việt Nam thông qua những chuyên mục như *Người tốt - việc tốt*, *Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*, *Guang sáng đời thường*, *Vì cộng đồng*... Đồng thời, báo chí cũng tích cực đấu tranh với các biểu hiện suy thoái tư tưởng, đạo đức, lối sống thực dụng, lai căng, vô cảm, góp phần thức tỉnh lương tri xã hội, hình thành nhân cách công dân, xây dựng xã hội văn minh, tiến bộ, nhân ái.

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, Báo chí Cách mạng Việt Nam giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong công tác thông tin đối ngoại, góp phần quảng bá hình ảnh đất nước, con người và thành tựu phát triển của Việt Nam ra thế giới. Với bản chất cách mạng, tính định hướng cao và sức lan tỏa mạnh mẽ, báo chí là cầu nối đưa chủ trương, đường lối đối ngoại của Đảng, chính sách của Nhà nước đến với bạn bè quốc tế một cách kịp thời, chân thực, khách quan. Báo chí còn là công cụ sắc bén trong đấu tranh phản bác thông tin sai lệch, bảo vệ lợi ích quốc gia, quảng bá hình ảnh Việt Nam hòa bình, năng động, thân thiện, đổi mới và hội nhập. Thông qua các sản phẩm báo chí chất lượng cao, đa phương tiện, đa ngôn ngữ, báo chí góp phần nâng cao vị thế, uy tín và sức hấp dẫn của Việt Nam trên trường quốc tế, từ đó tạo môi trường thuận lợi cho hợp tác phát triển, củng cố thế và lực của đất nước trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trải qua 100 năm xây dựng và phát triển, Báo chí Cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng luôn là lực lượng nòng cốt, tiên phong trên mặt trận tư tưởng - văn hóa,

luôn hòa mình vào dòng chảy của thực tiễn cuộc sống, thể hiện rõ vai trò dẫn dắt tư tưởng, không chỉ phản ánh hiện thực mà còn khơi dậy niềm tin, trách nhiệm và góp phần tạo sự đồng thuận toàn xã hội, đóng góp to lớn vào sự nghiệp cách mạng của Đảng và đất nước. Đó là minh chứng rõ nét về bản lĩnh, trí tuệ, trách nhiệm xã hội của đội ngũ báo chí nước ta trong việc thực hiện sứ mệnh lịch sử của mình.

2. Vươn mình cùng dân tộc, xứng tầm nền báo chí chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ, Báo chí Cách mạng Việt Nam đứng trước những thời cơ to lớn song cũng đối mặt với nhiều thách thức gay gắt.

Sự cạnh tranh khốc liệt với mạng xã hội và truyền thông phi chính thống, sự bùng nổ của công nghệ số đã làm thay đổi căn bản cách tiếp cận thông tin của công chúng. Trong khi báo chí chính thống phải tuân thủ quy định pháp luật và đạo đức nghề nghiệp thì mạng xã hội lại lan truyền thông tin nhanh, mạnh nhưng không được kiểm chứng, gây ra tình trạng “vàng thau lẫn lộn”. Nhiều thông tin sai lệch, xuyên tạc, chống phá Đảng, Nhà nước, bôi nhọ cá nhân, kích động xã hội... xuất hiện với tần suất cao, đòi hỏi báo chí cách mạng phải không ngừng đổi mới nội dung, hình thức và tư duy làm báo để giữ được vai trò dẫn dắt, định hướng dư luận. Vấn đề tự chủ tài chính, sức ép thị trường cũng là thách thức không nhỏ. Một số cơ quan báo chí vì mục tiêu kinh tế thuần túy đã chạy theo thị hiếu tầm thường, nội dung giật gân câu khách, thậm chí đánh đổi tính định hướng, giáo dục để lấy lượng truy cập. Thực trạng này làm tổn hại không nhỏ đến uy tín, bản chất của Báo chí Cách mạng Việt Nam.

Bên cạnh đó, một bộ phận nhà báo suy thoái đạo đức nghề nghiệp, thiếu bản lĩnh chính trị, vi phạm pháp luật đã và đang là vấn đề nhức nhối, ảnh hưởng tiêu cực đến hình ảnh báo chí cách mạng. Ngoài ra, báo chí cũng đang đối diện với thách thức từ chuyển đổi số như: thiếu nguồn lực đầu tư, chậm đổi mới công nghệ, nhân lực chưa bắt kịp xu hướng làm báo hiện đại... Đây là rào cản lớn trong việc duy trì vai trò chủ lực về thông tin, tư tưởng của Báo chí Cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên số.

“(...) Kỷ nguyên mới cũng đặt ra yêu cầu nhiệm vụ mới, cao hơn đối với báo chí cách mạng, đòi hỏi báo chí cũng phải phát triển tương xứng, vươn mình cùng dân tộc, xứng tầm nền báo chí chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại”⁴. Vấn đề đặt ra là phải đổi mới căn bản, toàn diện nền báo chí cách mạng theo hướng chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, lan tỏa mạnh mẽ những giá trị tích cực trong xã hội. Để hiện thực hóa mục tiêu đó, thời gian tới, cần tập trung thực hiện đồng bộ một số giải pháp trọng tâm sau:

Thứ nhất, phát huy vai trò định hướng chính trị, tư tưởng của báo chí trong tình hình mới

Báo chí Cách mạng Việt Nam là một bộ phận quan trọng của công tác tư tưởng của Đảng. Trong bối cảnh đa dạng hóa thông tin, việc giữ vững định hướng chính trị, tư tưởng là yếu tố sống còn đối với báo chí nước ta. Báo chí phải tiếp tục khẳng định vai trò là lực lượng xung kích trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, làm rõ đúng - sai, tích cực - tiêu cực, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh chống các biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” nội bộ. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này, báo chí cần không ngừng nâng cao chất lượng thông tin, tăng cường tính phản

biện, đổi mới nội dung và hình thức truyền tải thông tin chính thống. Mỗi nhà báo phải là một chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, trung thành với Đảng, với lợi ích quốc gia, dân tộc, vừa có tâm sáng, vừa có bản lĩnh nghề nghiệp vững vàng.

Thứ hai, tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ làm báo có đạo đức nghề nghiệp, chuyên môn cao, tư duy hiện đại

Yếu tố con người đóng vai trò quyết định trong sự phát triển của nền báo chí chuyên nghiệp. Do đó, cần xây dựng và phát triển đội ngũ nhà báo “vừa hồng, vừa chuyên”, có năng lực tiếp cận, xử lý và phản ánh thông tin nhanh nhạy, sâu sắc, khách quan và nhân văn. Cần đổi mới nội dung và phương pháp đào tạo báo chí theo hướng tích hợp đa phương tiện, nâng cao trình độ ngoại ngữ, kỹ năng công nghệ số, năng lực truyền thông đa nền tảng... Song song đó, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng và đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ những người làm báo phải thường xuyên được coi trọng. Đồng thời, kiên quyết xử lý nghiêm các hành vi lợi dụng báo chí vì động cơ cá nhân, vi phạm chuẩn mực đạo đức và pháp luật, làm tổn hại đến uy tín báo chí cách mạng.

Thứ ba, đổi mới mô hình tổ chức, cơ chế hoạt động của các cơ quan báo chí theo hướng tinh gọn, hiệu quả

Trước sức ép cạnh tranh và thay đổi hành vi tiếp nhận thông tin của công chúng trong xu thế chuyển đổi số, mô hình tổ chức và cơ chế vận hành của các cơ quan báo chí cần được đổi mới mạnh mẽ. Việc sắp xếp, quy hoạch lại hệ thống báo chí theo Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt là cơ sở quan trọng để hướng tới nền báo chí tinh gọn, hiệu quả, tăng tính chuyên sâu. Song song đó, cần

tạo điều kiện phát triển rộng rãi các mô hình tòa soạn hội tụ, tòa soạn đa phương tiện, tòa soạn số, ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) trong sản xuất, phân phối và quản lý nội dung. Các cơ quan báo chí cần chủ động nâng cao năng lực quản trị tài chính, tìm kiếm mô hình kinh doanh bền vững để giảm phụ thuộc vào ngân sách nhà nước nhưng vẫn giữ vững định hướng chính trị.

Thứ tư, đẩy mạnh ứng dụng khoa học - công nghệ, chuyển đổi số báo chí

Ứng dụng khoa học - công nghệ và chuyển đổi số là xu thế tất yếu, là cơ hội lớn để báo chí Việt Nam bứt phá, tiếp cận sâu hơn với công chúng, nâng cao chất lượng thông tin và hiệu quả truyền thông. Điều đó đòi hỏi các cơ quan báo chí chú trọng đầu tư hạ tầng công nghệ, xây dựng hệ sinh thái số với các nền tảng tích hợp nội dung, quảng cáo, phân phối và tương tác. Việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI), dữ liệu lớn (Big Data)... sẽ giúp phân tích hành vi độc giả, cá nhân hóa nội dung, tăng mức độ lan tỏa, tương tác và tác động xã hội của báo chí. Điều đó đòi hỏi Nhà nước cần có cơ chế hỗ trợ các cơ quan báo chí trong quá trình chuyển đổi số, như: vốn đầu tư, đào tạo nhân lực, an toàn an ninh mạng...

Thứ năm, phát triển nội dung báo chí theo hướng nhân văn, sáng tạo, gắn gũi với đời sống nhân dân

Báo chí nhân văn là báo chí vì con người, hướng đến những giá trị tích cực, truyền cảm hứng và nuôi dưỡng khát vọng phát triển đất nước. Trong bối cảnh đất nước ta đang chuyển mình mạnh mẽ, báo chí cần phản ánh chân thật, khách quan và sâu sắc các vấn đề bức thiết của người dân, doanh nghiệp, đặc biệt là những đối tượng yếu thế, người lao động, vùng sâu, vùng xa. Cần tăng

cường các thể loại báo chí mang tính điều tra, phản biện chính sách, đảm bảo tính nhân văn, không chạy theo câu view, câu khách. Báo chí cần phát huy vai trò kiến tạo niềm tin xã hội, cổ vũ tinh thần đổi mới sáng tạo, gắn kết cộng đồng, góp phần xây dựng nền văn hóa đọc, văn hóa nghe - nhìn phong phú và lành mạnh.

Thứ sáu, nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về báo chí trong điều kiện truyền thông số

Trong môi trường truyền thông số, báo chí chính thống đang bị cạnh tranh mạnh mẽ bởi mạng xã hội, các nền tảng xuyên biên giới, báo chí công dân. Do đó, công tác quản lý báo chí cần đổi mới cách thức tiếp cận, không chỉ kiểm soát mà còn hướng dẫn, hỗ trợ báo chí phát triển đúng định hướng. Nhà nước cần hoàn thiện khung pháp lý cho báo chí, trong đó quy định rõ quyền và nghĩa vụ của các cơ quan báo chí, nhà báo, các nền tảng truyền thông kỹ thuật số. Đồng thời, nâng cao năng lực quản lý thông tin trên không gian mạng, phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan quản lý, tổ chức xã hội, cơ quan báo chí và người dân trong việc giám sát, phản biện, bảo vệ thông tin chính thống.

Thứ bảy, tăng cường hợp tác quốc tế, nâng cao vị thế báo chí Việt Nam

Trong quá trình phát triển theo hướng hiện đại, báo chí Việt Nam tăng cường giao lưu, hợp tác quốc tế để tiếp thu có chọn lọc tinh hoa báo chí nhân loại, đồng thời, qua đó quảng bá hình ảnh Việt Nam ra thế giới. Cần chú trọng các chương trình trao đổi chuyên gia, đào tạo nghề báo, hợp tác sản xuất nội dung với các tổ chức báo chí quốc tế. Việc tham gia các tổ chức, hiệp hội báo chí khu vực và toàn cầu không chỉ giúp nâng cao vị thế báo chí Việt Nam trên trường quốc tế,

mà còn tạo điều kiện để báo chí Việt Nam tiếp cận các công nghệ, phương pháp quản trị và mô hình phát triển báo chí tiên tiến. Vấn đề đặt ra trong quá trình giao lưu, hợp tác quốc tế là phải giữ vững bản sắc văn hóa dân tộc và nguyên tắc định hướng chính trị của Báo chí Cách mạng Việt Nam.

Thứ tám, phát huy vai trò của báo chí trong việc truyền cảm hứng, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc

Một nền báo chí hiện đại không chỉ cung cấp thông tin mà còn có vai trò kiến tạo niềm tin và khát vọng. Trong kỷ nguyên phát triển mới, báo chí phải là lực lượng xung kích trong tuyên truyền, cổ vũ xây dựng “nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng”, nuôi dưỡng lòng yêu nước, khát vọng vươn lên, tinh thần khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo trong mọi tầng lớp nhân dân. Các tác phẩm báo chí phải truyền tải thông điệp tích cực, nhân văn, tạo sự đồng thuận xã hội, đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc, kích động, chia rẽ. Qua đó, báo chí góp phần tạo dựng nền tảng tinh thần vững chắc cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. ■

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t.13, tr.466.

² Trường Phong: *Việt Nam hiện có 41.000 người làm việc trong 884 cơ quan báo chí*, <https://tienphong.vn/viet-nam-hien-co-41000-nguoi-lam-viec-trong-884-co-quan-bao-chi-post1701140.tpo>, truy cập ngày 16/12/2024.

³ Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng: *Báo chí là diễn đàn để nhân dân tham gia các công việc của đất nước*, <https://thanhnien.vn/tong-bi-thu-nguyen-phu-trong-bao-chi-la-dien-dan-de-nhan-dan-tham-gia-cac-cong-viec-cua-dat-nuoc--185492487.htm>, truy cập ngày 16/12/2024.

⁴ Tạp chí Quốc phòng toàn dân: *Toàn văn phát biểu của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Lễ trao giải Búa Liềm vàng 2024*, <http://tapchiquotd.vn/vi/chuyen-luan-chi-dao/toan-van-phat-bieu-cua-tong-bi-thu-to-lam-tai-le-trao-giai-bua-liem-vang-2024/23496.html>, truy cập ngày 21/01/2025.